

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**DG Openbaar Bestuur &
Democr Rechtsstaat**
DGOBDR-BFR-Regelg. Toezicht
& Monitoring

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2025-0000541674

Datum 22 september 2025
Betreft Aantal preventieve gemeenten 2026

Met deze brief reageer ik op het verzoek van de Commissie van Binnenlandse Zaken tijdens de commissievergadering van 8 juli 2025 om uw Kamer zo spoedig mogelijk na het zomerreces per brief te informeren over eventuele wijzigingen ten opzichte van de brief van 11 juni 2025 over de verwachtingen bij de provinciale financiële toezichthouders. Specifiek ging het hierbij om het verwachte aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht zal komen te staan.

In de genoemde brief van 11 juni 2025 geeft mijn voorganger aan dat het nog te vroeg is om een inschatting te maken van het aantal preventieve gemeenten in 2026. De redenen die hiervoor worden aangegeven zijn:

1. Gemeenten zijn nu nog bezig met het opstellen van hun begroting voor 2026 en dus nog in de gelegenheid om bij te sturen.
2. De definitieve beoordeling of er sprake is van structureel en reëel evenwicht in de begrotingen 2026 (en dus van preventief toezicht of niet) door de provinciale toezichthouders vindt plaats na vaststelling van de begrotingen (voor 15 november) door de gemeenteraad. Daar nu al op vooruitlopen, kan de rol en meerwaarde van de financiële toezichthouders doorkruisen.
3. De betreffende gemeenten moeten eerst door de toezichthouders geïnformeerd worden, alvorens dit breder wordt gecommuniceerd.

Gezien bovengenoemde redenen is het ook nu nog te vroeg om uw Kamer te informeren over het aantal preventieve gemeenten in 2026. Begin 2026 is een overall beeld te maken van het aantal preventieve gemeenten en ik zal uw Kamer dan hierover informeren.

Overigens kan ik u melden dat mijn ministerie regelmatig periodiek overleg heeft met de provinciale financiële toezichthouders via het zogenaamde vakberaad gemeentefinanciën. In dit overleg wordt stilgestaan bij de belangrijkste trends over de financiële positie van gemeenten en bij de grootste ontwikkelingen en onzekerheden. Jaarlijks brengen de provinciale financieel toezichthouders daarnaast een verslag uit over het door de provincies uitgevoerde financieel toezicht.

Voor de volledigheid merk ik ten slotte op dat uw Kamer dit najaar het (jaarlijkse) Integraal Overzicht Financiën Gemeenten en Provincies zal ontvangen. In dit overzicht geef ik onder meer een beeld van de financiële positie, inkomsten en uitgaven van medeoverheden. Hiermee wordt uw Kamer integraal geïnformeerd over de financiën van medeoverheden.

Datum
22 september 2025

Onze referentie
2025-0000541674

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

F. Rijkaart

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000542017

Datum
8 september 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
1

Aan
Van

Minister van BZK
Afdeling Regelgeving, Toezicht en Monitoring

nota

Aantal preventieve gemeenten 2026

Aanleiding

De Commissie van Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer heeft tijdens de commissievergadering van 8 juli 2025 aan de minister van BZK gevraagd zo spoedig mogelijk na het zomerreces de Kamer per brief te informeren over eventuele wijzigingen ten opzichte van de brief van 11 juni 2025. Deze brief ging over de verwachtingen bij de provinciale financiële toezichthouders wat betreft het aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht zal komen te staan.

Geadviseerd besluit

Het versturen van bijgevoegde brief aan de Eerste Kamer. De kern daarbij is dat, in lijn met wat gemeld is in de door uw voorganger verstuurd brief van 11 juni 2025 (bijgevoegd), ook nu nog te vroeg is om - vooruitlopend op de vaststelling van de begrotingen 2026 door de gemeenteraden - een inschatting te maken van het aantal gemeenten dat in 2026 onder preventief toezicht komt te staan.

Toelichting

In de brief worden de redenen genoemd, waarom het nu nog niet mogelijk is een inschatting te maken van het aantal gemeenten onder preventie in 2026, zoals ook gemeld in de brief van 11 juni 2025. De redenen zijn:

1. Gemeenten zijn nu nog bezig met het opstellen van hun begroting voor 2026 en dus nog in de gelegenheid om bij te sturen (bijvoorbeeld qua financiële keuzes).
2. De definitieve beoordeling of er sprake is van structureel en reëel evenwicht in de begrotingen 2026 (en dus van preventief toezicht of niet) door de provinciale toezichthouders vindt plaats na vaststelling van de begrotingen (voor 15 november) door de gemeenteraad. Daar nu al op vooruitlopen, kan de rol en meerwaarde van de financiële toezichthouders doorkruisen.
3. De betreffende gemeenten moeten eerst door de toezichthouders geïnformeerd worden, alvorens dit breder wordt gecommuniceerd.

Dit is kortom conform de vigerende systematiek van financieel toezicht. U legt hier uit hoe deze systematiek functioneert en kondigt geen nieuw beleid aan.

Begin 2026 is een overall beeld te maken van het aantal preventieve gemeenten en u geeft aan dat u dan de Eerste Kamer hierover kan informeren.

Benoemd wordt ook dat de provinciale financieel toezichthouders jaarlijks een verslag uitbrengen over het door hen uitgevoerde financieel toezicht en dat wij regelmatig met hen hierover overleg voeren.

Later dit najaar leggen wij u het te versturen Integraal Overzicht financiën gemeenten en provincies voor, dat beide Kamers integraal hierover informeert. Dit overzicht is ook relevant voor de informatievoorziening over financiën van medeoverheden aan het parlement.

Onze referentie
2025-0000542017

Datum
8 september 2025

Krachtenveld

Voor de brief van 11 juni 2025 is eerder navraag gedaan bij de provinciale financiële toezichthouders (vakberaad gemeentefinanciën).

Communicatie

Geen actieve communicatie nodig.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlage

De eerder aan de Eerste Kamer verstuurde brief van 11 juni 2025.